

Életszomj

Időpont: Hatvanad vasárnap, 1959. február 1. [Helyszín: Győr-Öregtemplom]

Alapige: János 4:5-15.

Odaért Szamária egyik városához, Szikarhoz; ez annak a földnek a közelében volt, amelyet Jákob fiának, Józsefnek adott. Ott volt Jákob kútja. Jézus elfáradt az úton, azért leült a kútnál. A hatodik óra felé járt az idő. Egy samáriai asszony odament vizet meríteni. Jézus megszólította: „Adj innom!” Tanítványai ugyanis bementek a városba, hogy élelmet szerezzenek. A samáriai asszony így válaszolt: „Hogyan? Zsidó létedre tőlem, samáriai asszonytól kérsz inni?” [A zsidók ugyanis nem érintkeztek a samáriaiakkal.] Jézus ezt felelte neki: „Ha ismernéd Isten ajándékát, s azt, aki azt mondja neked: Adj innom, inkább te kértél volna tőle, s ő élő vizet adott volna neked.” „Uram – mondta erre az asszony –, hiszen vödörd sincs, a kút pedig mély. Honnan vehetnél hát élő vizet? Csak nem vagy nagyobb Jákob atyánknál, aki ezt a kutat adta nekiünk, s maga is ebből ivott a fiaival és állataival együtt?” Jézus azt mondta neki feleletül: „Aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.” Erre az asszony kérte: „Uram, adj nekem ilyen vizet, hogy ne szomjazzam többé, s ne kelljen idejárnom meríteni.”

A samáriai asszony története egy víz-kérdéssel kezdődik. Ne kicsinyeljük le és ne mosolyogjunk felette. Adódhatnak esetek, mikor lelki kérdéssé válhat a víz-kérdés, élet és halál kérdésévé. Azt mondják, az ember sok mindent kibír, többet, mint az állat, többet, mint a gép, de legnehezebben a szomjúságot bírja. Háború idején forró kánikulában hosszú utakat járó katonáknak, mikor nyelvük szinte odatapad ínyükhöz, hiába adják ki szigorú parancsban: nem szabad inni fertőzött pocsolyából, ne nyúljanak hozzá fertőzött vízhez, hiába magyarázzák nekik, hogy halált isznak belőle és nem életet, mégis igen sokan tilalom és életveszély dacára lehajolnak a pocsolyához inni a halált.

A mi Urunk Jézus Krisztusunk is érezte a szomjúság hatalmát. Az Ő életében is milyen nagy jelentősége volt a szomjúságnak. Nem sokszor hallottuk, hogy valamit kér, különösen nem a maga számára, és itt a samáriai asszonytól kér vizet. Azután, mikor nehéz tusáját vívta a kereszten, nem halljuk, hogy azért panaszkodnék, hogy fáj, pedig kimondhatatlan fájdalmak voltak, de a szomjúságot nem bírta panasz nélkül, hogy el ne sóhajtsa: szomjúhozom!

Így kezdődik a samáriai asszony története egy víz-kérdéssel, de nem így folytatódik a beszélgetés, mert folytatását igen hamar átteszi Jézus Krisztus lelki síkra. Nem is érti meg mindjárt a samáriai asszony Jézust, aki beszél arról, hogy az embernél nemcsak a testnek van

szomjúsága, hanem az emberi léleknek is megvan a szomjúsága, és ez is ugyanolyan hatalmas erő. Mi ez a szomjúság? Sok mindennel szokták a szomjúság tárgyát megjelölni, de talán legátfogóbb az, ha azt mondjuk, az ember az életre szomjúhozik. Nem akármilyen élet után, arra, hogy éljen a szó valódi értelmében, mely méltó erre a névre: élet!

De nem ez az egyedüli olthatatlan szomjúsága az embernek. Ez az élő víz nem elégíti ki az ember életszomját. Szüksége van olyan élő vízre, mellyel nemcsak saját szomjúságát oltja és enyhíti, hanem belőle is ömölve üdítse és oltsa mások szomjúságát is. A samáriai asszony is vizet hoz másoknak is. Mert az ember arra szomjúhozik, hogy maga is éljen és mást is éltesen. Isten közösségre, kollektív életre teremtette az embert. Nem tud egymagában boldog lenni. Nem tud megelégedni azzal, hogy csak a maga életszomjúságát elégítse ki, azt akarja, akik körülötte élnek, akiket szeret, vagy nem szeret, akik közömbösek, vagy nem közömbösek számára, az egész embervilág, melynek részese, sorstársa, az is kapjon valamit abból az éltető vízből. Mert a kielégített emberből másokat kielégítő élő víz folyamai ömölnek.

Nem minden ember látja ezt ilyen világosan, de szíve mélyén ott van az örök isteni vágyakozás, az életszomj és az éltetőszomj. Szomjúhozik, hogy éljen és éltesen.

Hol keresi az ember a kielégülést erre a szomjúságra?

1./ Hol keresi hiába?

Erről beszél először a samáriai asszony története. A samáriai asszony is keresi az életet és éltetést. De hol keresi? A gátlástalan életben kereste. Ez a meggyőződése, és ebben a meggyőződésében nem áll egyedül. Vele együtt sokan úgy érzik – mi magunk is sokszor rajta kapjuk magunkat azon a meggyőződésen –, hogy az igazi élet csak a gátlástalan élet, hogy a korlátozott élet, nem élet; csak az az élet, mikor szabadon, gátlás nélkül érvényesülhet az én kívánságom, talán a szeszélyem. Mikor az ember életének saját maga által elképzelt formálhatósága beleütközik valami akadályba, mindig úgy érzi, nem élet az élet, mert csak a szabad, szabados és gátlástalan élet az igazi élet!

Sok mindenféle gáttal kell megküzdenünk, mikor életünket formálni szeretnénk. Hány ember életének válik korlátjává az anyagi szegénység. Hány álmoknak, szép, drága, megépített álmoknak, gyönyörűségnek és boldogságnak temetőjévé vált a szegénység. Az, hogy az embernek nem állanak rendelkezésére azok az anyagi eszközök, melyek nélkül vágyak, álmok valóra nem válhatnak.

Lehet, hogy a samáriai asszonynál is ez volt a legdöntőbb életgát. Talán szűkös körülmények között élt és fáj neki, hogy nem öltözködik úgy, mint mások. Fáj, hogy szépségét és testét nem tudja méltó környezetbe helyezni, hogy csilloghasson és ragyogjon. Lehet, ő is

azért lépett a bűn útjára, a szegénységét háta mögé dobva arra gondolt, így megvalósulhatnak álmai, a szép divatos ruhák, csillogó fényűzés számára is lehetővé válik.

Vannak más életgátak is. Sokkal nehezebbeknek látszó életkorlátok. Életgát lehet a kötelesség is. Nem azokról az emberekről beszélek, akik elmennének a munka temetésére, akik mindig a munka könnyebbik végét szeretnék megfogni, minél kevesebb munkával, minél több pénzt keresni. Azokról az emberekről beszélek, akik megállják helyüket mindenütt, akárhová állítják is őket. Szívük mélyébe van írva a kötelességteljesítés parancsa, s ez az acélabroncs tartja össze fegyelmезetten életüket. Ezek is hányszor érzik azt, hogy ez nem élet, reggeltől-délutánig, vagy délutántól-estélig, estétől-reggelig, műszak-műszak után jöjjön, örökké csak dolgozzunk és vezettessünk. Ez robot és nem élet! Nem csinálhatom azt, amit szeretnék, mindig azt csinálhatom csak, amivel pénzt tudok keresni családom és magam megélhetésének biztosítására.

Oh, hány ember volt, van és lesz, akik úgy érzik, ostobák, mikor életüket ráteszik a kötelesség mérlegére. Az élet korlát, és ha élni akarnak, akkor ezen túl kell tenni magukat, gondolják nagyon sokan.

Lehet, a samáriai asszony is így gondolkodott. Minden bizonnyal neki is voltak kötelességei, ha más iránt nem, talán szülei, családi köre iránt. Talán öregedő szülei voltak, akik számára mindennapi kenyeret kellett volna biztosítani, de ő háta mögé dobta kötelességét, nem törődött velük, éljenek meg úgy, ahogy tudnak, vagy haljanak meg, ha nem tudnak élni, én nem áldozom fel magamat senkiért. És ment a gátlástalanság útján keresni az életet!

Aztán van úgy testvérem, hogy egy ilyen életkorlát lehet egy ember a másik ember életében, aki a maga rámenős egyéniségével, zsarnoki természetével és szeszélyével, a családi körben összpontosított hatalmánál fogva, de lehet, csak csupa pedagógiai bölcsességből keresztezi újra meg újra a másik útját és formálja életét, jellemét a maga élettípusára. Ez néha kimondhatatlan teherré tud lenni a másik ember számára. Nem engedi kibontakozni saját önmagára, nem csinálhat semmit úgy, ahogy szeretné, ami az ő egyénisége, nem adhatja önmagát, mindig másnak képmását és álarcát kell hordoznia. Kimondhatatlan rabságnak érzi ezt az ember még akkor is, ha józan pillanatában világosan látja, hogy e mögött nem a zsarnoki indulat, hanem az engemet bölcsen szerető és vezető pedagógia van. Mégis fellázad az ember, mert azt gondolja, az élet akkor kezdődik, amikor felszabadulok a gyámkodás alól.

Ilyen életkorlát lehet a közfelfogás is. Az illik, nem illik nagy kérdése. A társadalom ítélete és véleménye, mely egyik felett pálcát tör, a másikat felemeli, felmagasztalja. Oh, ez is milyen kimondhatatlanul fájó életkorlát tud lenni! Mikor az ember úgy érzi, életvonatja olyan sínpárra van rátolva, melyen már régen túl haladt az idő, amelyen új idők új dalai nem zenghetnek, mert valami ósdi, vaskalapos, maradi felfogás megbénítja és bilincsbe veri életét,

a mai modern életet, az én életemet, amely egészen más, mint azoké, akik társadalmi ítélesekben ítéleznek, vagy akarnak ítélezni az én életem felett. Hányszor dobják el ezt az életgátat is emberek az életért!

A samáriai asszony is odadobta. Ő is jól tudhatta, hogy lehetnek abban a városban sokan, akik ugyanazon az úton járnak, melyiken ő jár, férfiak és nők egyaránt, s takarják, vagy eddig még nem ütött ki a botrány, de azért feljogosítva érzik magukat arra, hogy a társadalmi törvénykezés nevében pálcát törjenek felette!

Ilyen életkorlát lehet a lelkiismeret és az erkölcsi gátlás is. Ez is tilalomfát állít bizonyos utak elé. Ezeknek az utaknak korlátján túl pedig csodálatos gyönyörűségek, nagy betűvel írt, piros élet hívogat engem. A samáriai asszony ezen a gáton is túltette magát. Megtalálta életszomjának kielégülését. Az bizonyos, első pillanatban úgy gondolta, megtalálta, mikor becsapta háta mögött a szülői háznak ajtaját és elindult arra a gátlástalan életre, felszabadulva teleszívhatta tüdejét a szabadság, az erkölcsi szabadság friss levegőjével. Enyém az élet! Amíg boldog mámorban ölelkezett, úgy érezte, igazán enyém az élet, de másokat is éltetni tudok. Igen, akkor így érezte. De az eredmény, a vég ... – a vég arról beszél, hogy ez az asszony keservesen csalódott a gátlástalan élet útján. Ennek az asszonynak keserű szája azt mondja, szégyelli magát, bujkál az emberek elől. Nem mer akkor kútra menni, mikor a város többi asszonya odajár. Milyen kedves, drága alkalom tereferére a kúthoz járás. Ez volt a keleti asszonyok kedves korzója, ott tárgyalták meg a világ dolgait, a város pletykáit! Hogyan várták mások a kúthoz menés idejét! Ő akkor ment vízért, amikor egyetlen ember nem ment a kúthoz, a forró kánikulában. Csak ő egyedül ment, mint rossz lelkiismeretű, gonosz ember, aki kerüli az emberek tekintetét. Nagyon jól látta, hiába vetette háta mögé az ítéletet és mondta: füttyülök rá! Nem törődöm velem! Nincs szükségem a többiekre, elég vagyok önmagamnak meg a páromnak. Nagyon jól tudta, a gátlástalan élet, a lejtőn való gurulás élete. Mindig lefelé lehet futni rajta. Isten azért adja a gátakat, hogy megállítsa az embert a lejtőn való lefelé gurulásban. Maga is tudja, egyre lejjebb és lejjebb süllyed. Ez már az ötödik férfi, kivel együtt él, és ez már arra sem méltatja, hogy legalább valami törvényes formát adjon viszonyuknak. Nem hajlandó feleségül sem venni, csak él vele együtt. Már csak szeretőnek jó, feleségnek már nem jó!

Ide jutott ez az asszony! Beszennyezett élete tisztaság után sóvárog, szomjasabban, mint valamikor a bűn után. Szomját oltani végül is nem tudja.

Ne csak női történetről beszéljünk, hadd mondjunk el az írásból csak pár szóval egy férfi történetet is. Mert a férfiak ugyanígy keresik, sokszor ők is téves utakon, a gátlástalan életben az igazi életet. A tékozló fiú is ezt az utat járta. Ugyanúgy indult el az élet keresése után. Le akarta rázni magáról a gátakat, amit a szülői ház jelentett számára. Az atyai ház korlátját, a kiszabott munkát, a beosztott pénzt. Úgy érezte, ha egyszer senkinek nem tartozik felelősséggel,

s úgy tölti idejét, ahogy akarja, úgy költi pénzét, amire jónak látja, akkor enyém az élet, az idő, az igazi élet az enyém! És meg kellett látni azt, amit a samáriai asszonynak, hogy nemcsak a saját életét teszi tönkre az az ember, aki a gátlástalanság útján keresi az életet, hanem mások életét is tönkreteszi. Ki tudja, hány családi életet dúlt fel, borította fel békességét az asszony, a tékozló fiú pedig jószívű édesapja fájó szívét taposta meg.

Nem tudom, ki most ebben a templomban az, aki ott áll a kapuban, akár a samáriai asszony, akár a tékozló fiú kapujában, s úgy érzi, valami "szent" szabadságharcba kell indulni a saját élete érdekében és félre kell dobni kemény, forradalmi mozdulattal minden gátat, amivel akadályozni akarják, mert csak akkor övé az élet! Nézd, két tönkrement élet, s e mögött ezer és ezer tönkrement élet mondja: Ember állj meg, ne szakítsd át a határt, amit Isten szabott neked, ne dobd hátad mögé a gátakat, korlátokat, melyeket Ő állított elibéd! Gátak nem azért vannak a folyók mellett, hogy a folyam szabadságát korlátozzák, hanem az ember életét és munkáját mentse. Nézd, a tékozló fiú és a samáriai asszony sem találta meg az élet szomjúság kielégítését – te sem fogod megtalálni a gátlástalanság útján.

2./ Hol lehet megtalálni?

Azt mondja ez a történet egyetlen szóval: Jézusnál! Nemcsak a történet, maga Jézus Krisztus is mondja: "Mindaz, aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik. Valaki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha többé meg nem szomjúhozik, hanem az a víz, amelyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz őbenne." A történet és a tapasztalat igazolja ezt. Nézzétek, hogyan kezdődik a samáriai asszony története. Bujkálva megy a kúthoz és rohanva siet vissza a városba. Mintha nem is ugyanazon asszony lenne. Valamivel úgy tele van szíve, valami úgy megragadta, hogy még vödört is a kútnál hagyja. Még azt is elfelejti, miért jött a kúthoz. Nem gondol arra sem, hogy szomjas, vizet kell hazavinni, vízről kell gondoskodni férjének is, mindent elfelejt, mert Valakivel tele a szíve, egyszerűen így lehetne megfogalmazni: Megtaláltam a Messiást! Úgy érzem, most találtam meg az életet, most kortyoltam belőle, és ez a valami olyan kimondhatatlan örömet okoz számomra, hogy nem tudok egy helyen maradni, nem tudok nyugodt munkát végezni, csodálatos szárnyakat ad nekem az, hogy megtaláltam a Messiást! Megy a városba, egymásután megállítja az embereket, ismerősöket és ismeretleneket, asszonyokat és férfiakat, olyanokat is, akik eddig elkerülték, akik megmerevítették rajta keresztülnéző tekintetüket, most azoknak is mondja: Jertek ki a Jákób kútjához, ott van egy ember, aki nekem mindent megmondott! Menjetek, nézzétek meg, hallgassátok meg, nem ő-e a Messiás? Jézusnál ez az asszony rátalált az életre! Ujjongó élet az övé, és osztogatni akarja az életet másoknak is. Ömlenek belőle az élő víz folyamai. Él és éltet.

Mondjunk egy férfi példát is erre. János evangéliumának 1. fejezete mondja el, hogy Jézus Krisztus megkeresztelkedése után ott jár két tanítványa Keresztelő Jánosnak, András és János. Ezek is ugyanolyan élményen mennek keresztül, mikor Jézus után mennek és meglátogatják őt. Nincs feljegyezve semmi arról, milyen volt a ház, melyben Jézus lakott, hogy volt berendezve, miről beszélgettek hosszú órákon keresztül, csak az van megírva, hogy amikor kijöttek Jézus hajlékából és András először találkozik Péterrel, a Simon Jóna fiával, testvérével, egyszerre kirobban belőle a nagy mondat: Megtaláltuk a Messiást! Pedig ez az András nagyon furcsa természetű ember volt. Szótlan, majdnem úgy lehetne mondani, szófukar ember. Az egész bibliai történetben alig van egyetlen mondat tőle. Passzív egyéniség, ahova teszik, ott marad, ha felveszik, elindul. Ez az ember látszólag gyámoltalan, olyan, akitől nem sokat lehet várni, akiben kevés az aktivitás, mintha beszélni sem tudna. Nézd, most nem lehet ráismerni, a passzív emberben csak úgy forr az aktivitás, tele van dinamizmussal, a szófukar András bőbeszédű lesz, nem tud hallgatni, az elsőnek, kivel találkozik, elmondja élete nagy titkát: Megtaláltuk a Messiást!

És hadd emlékeztesselek téged most arra, hogy az oltári igében olvastunk valami titokzatos pár verset. [2Kor 12,1–9] Pál beszél arról, hogy valami történt vele. És az, aki olyan precízen tudja fogalmazni Isten titkait, aki olyan világosan tudja kifejezni a nehezen érthető dolgokat, most nem tud kifejezést találni. Itt azt sem tudja, hogy ébren van-e, vagy álmodik, mint a mai ember szokta mondani: megcsípem magamat, hogy tudjam, ébren vagyok-e, vagy álmodom? Észnél, vagy elragadtatásban voltam-e, csak azt tudom, hogy a paradicsomban voltam, amiben még én nem voltam!

Látod, Pál apostolnak ez a dadogó beszéde, ez az egyhelyben toporgása, önmagát kifejezni nem tudó, dadogó beszéde szól arról: én Jézusnál megtaláltam az életet! Életszomjam kielégült és az élő víz folyamai ömlenek belőlem!

A példák azt mutatják, s tudom jól, benned is ugyanaz a kérdés, ami bennem volt, amikor idáig jutottam ennek az igének tanulmányozásában: Hogy lehet mindez az enyém? Azt már tudom, hogyan nem lehet az enyém, de hogyan lehet az enyém, mit jelent az, hogy Jézusnál találok meg az életszomjam kielégülését, azt nem tudom. Hadd próbáljunk pár mondattal konkrétan felelni erre.

Tied és az enyém is lehet ez a boldog kielégülés, ha személyesen találkozol az élő Jézus Krisztussal! Nem elég, ha találkozol Vele olvasmányokban, képzeletedben, ismereted világában, tanulmányaidban, találkozol egy múlt Jézus Krisztussal, a történelmi Jézus Krisztussal, egy meghalt Krisztussal, egy nagy emberrel. Neked az élő Jézus Krisztussal kell találkoznod, aki úgy szól hozzád eleven valóságában, mint a samáriai asszonyhoz Jákób kútja mellett. Neked

személyesen kell Vele találkoznod, nem úgy kollektíve, nagy tömegben, konferenciákon, istentiszteleteken, ki tudja milyen más közösségekben, neked négyszemközt kell találkoznod Vele.

Lehetséges ez? Mikor elindul az ember, azt mondja, ez nem lehet, ez valami önszuggeszció lehet, de akik ezen az úton már jártak, hidd el nekünk, ez lehet! Az igében, szentségekben, valóságban jelen van és szól hozzád. Próbáld egyszer így hallgatni azt, amit Ő mond, vagy mondat neked.

Még ez sem elég, az is kell hozzá, hogy elfogadd Tőle alázattal, amikor a bűneidet fejedre olvassa. Mert Jézus Krisztus bűneidről beszél. Oh, nem úgy, mint ez a világ szokta, dörzsölve kezét kárörömmel. Ennek az asszonynak Jézus nem tart erkölcsi prédikációt, nem olvasta fejére az áldozatokat, akiket lábával taposott élete gáttalan útján, csak egy mondatot mond: "Jól mondtád, hogy nincs férjem. Mert öt férjed volt és a mostani nem férjed, ezt igazán mondtad." És ez a nagyon egyszerű, nagyon tárgyilagos mondat elég ahhoz, hogy ez az asszony szíve mélyéig megrendüljön. Ez az ember mindent tud rólam! Ez az ember olvas a szívemben, ez a valaki próféta, a Messiás! Engedd te is testvérem beszélni, hadd beszéljen neked is bűneidről.

Aztán engedd, hadd beszéljen neked kegyelméről is. Ennek az asszonynak nem mondta ugyan Jézus e mondatot: megbocsáttattak a te bűneid, de az asszony megérezett valamit abból, hogy ennyi szeretettel még senki sem beszélt vele, pedig Ő nem akarta elkenni bűneit, de nem akarta halálát sem, hanem neki akarja adni az igaz életet. Fogadd el te is ezt a kegyelmet és szeretetet hálával Tőle, akkor meglátod, szíved megtelik valami csodálatos örömmel, és egyre te is úgy érzed: nem tudom, ébren vagyok-e, vagy álmodom, elragadtatásban vagyok-e, vagy mi történt velem, de itt a paradicsom, itt az élet, az örökélet, az igaz élet. És akkor majd te is elindulsz erről az életről beszélni, megmutatni mindenkinek.

El tudod-e mondani magadnak és másoknak: megtaláltam a Messiást! Meglátszik-e rajtad, hogy megtaláltad az életet? Testvérem! A Biblia utolsó lapján olvashatsz egy mondatot. Olyan csodálatos, hogy az utolsó lapon van megírva, mert nem tudta a Szentlélek befejezni a Szentírást anélkül, hogy el ne mondja ezt a mondatot: "És aki szomjúhozik, jöjjön el; és aki akarja, vegye az élet vizét – ingyen." Ámen.